

ψιλοῦσι) καὶ πάσης φύσεως σχόλια, κριτικά σημειώσεις ἢ γλῶσσαι, συντείνουσαι εἰς τὴν κατανόησιν τοῦ κειμένου ὡς πρὸς τὴν μορφήν αὐτοῦ καὶ τὴν ἔννοιαν. Καὶ εἰς τὸ γ' ὑπόμνημα, τὸ κριτικόν, ὅπερ εἶναι πλουσιώτατον καὶ ἐξαντλητικὸν δίδονται πάσης φύσεως πληροφορίες. Πρῶτον, ποῖος ἐκδότης πρῶτος περιέλαβε τὸ ἀπόσπασμα (ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, ἢ σχετικῇ ἔνδειξις διὰ τὸ πρῶτον παπυρικὸν ἀπόσπασμα (67) δὲν νομίζω ὅτι εἶναι ὀρθή) εἰς τὰ ἔργα τοῦ Ἰππώνακτος μὲ τὰς τυχόν ἀμφισβητήσεις. Ἡ σχέσις του πρὸς τὰ ἄλλα ἀποσπάσματα (πάντοτε κατὰ τὰς γνώμας τῶν ἐκδοτῶν καὶ διαφόρων ἐρευνητῶν). Ἡ ἐρμηνεία καὶ αἱ παρατηρήσεις διὰ τὰς λέξεις κατὰ τοὺς Λεξικογράφους ἢ διὰ τῆς ἐννοίας παραλλήλων χωρίων ἄλλων ποιητῶν μετὰ τῶν σχετικῶν γνωμῶν τῶν ἐρμηνευτῶν ἐξαντλητικῶς καὶ διὰ τῆς ἐνδείξεως τῶν διαφόρων γραφῶν τῶν κωδίκων, τῶν σχολιαστῶν καὶ τῆς γνώμης τοῦ ἐκδότου. Ἐνίοτε ἐξέτασις τῶν γραμματικῶν μορφῶν ἱστορικῶς παρὰ ποιηταῖς καὶ συγγραφεῦσι διὰ τὴν πληρεστέραν κατανόησιν μὲ παράθεσιν χωρίων μὲ ὁμοίας λέξεις καὶ ρίζας. Πάσης φύσεως ἐρμηνευτικαὶ πληροφορίες καὶ παρατηρήσεις ἐξ ἀναλογίας πρὸς ἄλλους ποιητὰς καὶ διευκρινίσεις τῶν μετρικῶν ἰδιορρυθμιῶν. Εἶναι ἐκπληκτικὴ ἢ ἐπιμέλεια τοῦ ἐκδότου πρὸς συλλογὴν καὶ διερεῦνησιν τόσου ὕλικου, τοῦ ὁποίου μέγα μέρος συνίσταται εἴτε εἰς παπυρικά ἴχνη στίχων, μᾶλλον ἴχνη λέξεων στίχων, εἴτε εἰς λήμματα ἐρμηνείας λέξεων εἰκαζομένων ὡς Ἰππωνακτίων. Οὕτω λ.χ. τὰ ἀποσπ. 67 ἕως 117 ἀποτελοῦν ἀποκόμματα τεσσάρων πατύρων, PBerol. 12605 (ἀπ. 67), POxy 2174 (ἀπ. 68-93 καὶ 96-104) PSI (ἀπ. 94-95) καὶ POxy 2175 (ἀπ. 105-117). Ἐντύπωσιν κάμνουν αἱ παρατηρήσεις τῶν ἐρμηνευτῶν δὲ τὸ πλῆθος τῶν Ἰππων. λέξεων ξένης καταγωγῆς, ἱρανικῆς, σημιτικῆς, φρυγικῆς, λυδικῆς ἢ ἀπλῶς βαρβαρικῆς, ὧν ὁ χαρακτηρισμὸς ἐνίοτε ἀμφισβητεῖται λ.χ. *νικύρτα*, ὁ *Mein*. ὄχι, πρβλ. τὰ Ἑλληνικὰ *Σιβύρτα*, *Βαβύρτα*. Ὑπερβολικὴ ἐπίσης δύναται νὰ εἶναι ἢ τάσις μερικῶν ἐρμηνευτῶν νὰ ὑπονοοῦν ἄσεμνον συμβολικὴν σημασίαν καὶ ὡς στίχους οὐδὲν τὸ ἐμφανὲς τοιοῦτον σημεῖον παρουσιάζοντας, λ.χ. ἀπ. 123 *μηδὲ μοιμύλλειν Λεβεδίην ἰσχάδ' ἐκ Καμανδωλοῦ*.

Μὲ τὴν ἐπισταμένην συλλογὴν καὶ παράθεσιν τῶν ἀφθονωτάτων διαφωτιστικῶν παντὸς εἶδους σχολίων καὶ πληροφοριῶν καὶ τὴν παροχὴν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἀπόψεων ὁ Degani ἐπέτυχεν εἰς τὴν πρόθεσίν του νὰ δώσῃ νέον ὄργανον ἐρεύνης μὲ ἀφθονον ὕλικόν διὰ τὴν ἐρμηνείαν τῶν σωζομένων τοῦ Ἰππώνακτος καὶ βοήθημα διὰ τὴν κατανόησιν τῆς ἱστορίας τοῦ κειμένου.

ΠΑΝ. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ

Fritz Jürss - Dietrich Ehlers, Aristoteles, BG Teubner Leipzig 1982 σχ. 16ον σσ 102. τιμή DDR. M. 6,80.

Οἱ ἐκ Βερολίνου ἀνωτέρω Διδάκτορες καὶ ἐν τῇ Σειρᾷ «Biographien hervorragender Naturwissenschaftler Techniker und Mediziner» ἐπιχείρησαν μίαν ἐκλαϊκευμένην, τρόπον τινά, συγγραφὴν περὶ Ἀριστοτέλους, τὴν ὁποίαν διαιροῦν, ἐκτὸς τῆς Εἰσαγωγῆς, εἰς: 1ον ἢ προσωπικότητος τοῦ Σταγίριτου ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν κοινωνίαν τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ γενικώτερον· ἐν αὐτῇ μνημονεῦνται ἐν ὀλίγοις τὰ περὶ τῆς πρὸ τοῦ Ἀριστοτέλους πνευματικῆς προσφορᾶς τῶν Ἑλλήνων, ἐν συνεχείᾳ ἀκολουθοῦν βιο-

γραφικὰ τινὰ τοῦ ἀνωτέρω ἐν οἷς: «Αἱ Ἀθῆναι καὶ ἡ Ἀκαδημία τοῦ Πλάτωνος», ὁ «Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Ἀλέξανδρος» ἢ «Ἴδρυσις τοῦ Λυκείου» καὶ τέλος «τὰ συγγράμματα τοῦ Ἀριστοτέλους (σ. 9-23)». 2ον «Αἱ φιλοσοφικαὶ βασικαὶ Σκέψεις» τοῦ φιλοσόφου, γνωσταί, ἄλλως τε, ὡς εἶναι αἱ «τελολογικαὶ καὶ πολιτικαὶ αὐτοῦ θεωρίαι» «ἢ ταξινομήσις τῶν Ἐπιστημῶν» —ἐπαγωγὴ ἀπαγωγὴ τὰ περὶ «τυπικῆς Λογικῆς», ἢ «Ἀρχὴ τῆς κινήσεως», «Χῶρος» «Χρόνος» κ.ἄ., ἢ «Δημιουργία τοῦ κόσμου», οἱ «Πλανῆται καὶ ἡ Γῆ». (25-87).

Ἐν τέλει ἐκτίθεται ἡ δραστηριότης τῆς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀριστοτέλους φιλοσοφίας, ἀκολουθεῖ πίναξ τῶν κυριωτέρων χρονολογιῶν, αἵτινες συνδέονται βιογραφικῶν πρὸς τὴν δραστηριότητα ἐκείνου, καθὼς ἐπίσης ἐνυπάρχει καὶ πίναξ πηγῶν τῶν Συγγραμάτων τοῦ Σταγίριτου (σ. 99-100) ὡς καὶ πίναξ ὀνομάτων (σ. 101-102)· βιβλιογραφικὰ οὐδόλως μνημονεύονται· Γενικῶς εἰπεῖν ἡ ἀνωτέρω ἔκθεσις τῶν δύο Συγγραφέων περὶ τοῦ ἐκ Σταγίρων φιλοσόφου ἐδράζεται κυρίως ἐπὶ τῶν πηγῶν καὶ ἡ ὄλη διατύπωσις τυγχάνει εὐκρινῆς καὶ σαφῆς καὶ χαρακτηριστικὸν εἶναι, ὅτι τῇ μικρᾷ ταύτῃ, ἐξ ἐπόψεως ἐκτάσεως, ἐργασία ἐνυπάρχει τὸ ὄλον πνεῦμα τοῦ ἐκ Σταγίρων Σοφοῦ.

A. N. ΖΟΥΜΠΟΣ

An Index to Dio Chrysostomus, compiled by Richard Koolmeister and Theodor Tallmeister, edited by Jan Fredrik Kindstrand. Acta Universitatis Upsaliensis. Studia Graeca Upsaliensia 17. Uppsala 1981. Σελ. x+481.

Εἶναι ἐνδόντος ἡ χρησιμότης τῶν εἰδικῶν Πινάκων Λέξεων (Indices) εἰς τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς. Διὰ τῆς πλήρους καὶ λεπτομεροῦς ἀπογραφῆς τοῦ λεξιλογικοῦ πλούτου ἐνός συγγραφέως παρέχεται ἡ εὐχέρεια εἰς τὸν σπουδαστὴν ὄχι μόνον νὰ μελετήσῃ τὴν γλωσσικὴν χρῆσιν τοῦ ἐν λόγῳ συγγραφέως καθ' ἑαυτὴν ἀλλὰ καὶ συγκριτικῶς πρὸς τὴν χρῆσιν τῶν πρὸ αὐτοῦ καὶ τῶν μετ' αὐτὸν γραψάντων. Ἡ ἔλλειψις Πίνακος Λέξεων εἰς Δίωνα τὸν Χρυσόστομον ἦτο ἀπὸ πολλοῦ αἰσθητῆ. Χαιρετίζομεν λοιπὸν εὐφροσύνως τὴν ἔκδοσιν τοῦ μετὰ χεῖρας τόμου ἐκδιδομένου μετὰ τὴν φροντίδα τοῦ ἐν Uppsala Καθηγητοῦ Jan Fredrik Kindstrand. Ἐξ ὧν ὁ ἐκδότης γράφει εἰς τὸν Πρόλογον (σελ. ν) πληροφοροῦμεθα ὅτι τὴν πρωτοβουλίαν τῆς συντάξεως τοῦ Πίνακος τούτου ἔσχεν, περὶ τὸ 1940, ὁ τότε Καθηγητὴς ἐν Uppsala, Anton Fridrichsen, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὁποίου ὡς καὶ τοῦ Καθηγητοῦ Harald Riesenfeld, δύο ἐξ Ἑσθονίας κληρικοί, ὁ Richard Koolmeister (1905-1981) καὶ ὁ Theodor Tallmeister (1889-1947), ἀνέλαβον, μετὰ τὴν λήξιν τοῦ β' παγκοσμίου πολέμου, τὴν παρασκευὴν τοῦ Πίνακος. Τὸ ὄλον ἔργον ἀποτελεσθὲν καὶ ἀποθεθὲν εἰς δεκατέσσαρα κιβώτια παρέμενε μέχρι πρό τινας εἰς τὸ Κλασικὸν Τμῆμα τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Uppsala ἀνέκδοτον.

Τὸ 1976, μετὰ πρωτοβουλίαν τῶν Καθηγητῶν Jerker Blomqvist καὶ Jonas Palm, ὁ Καθηγ. Jan Fredrik Kindstrand ἀνέλαβε τὸν ἔλεγχον τοῦ εἰς τὰ κιβώτια ὀλικοῦ, τὴν διευθέτησιν καὶ συμπλήρωσιν του διὰ περισσοτέρων στοιχείων ἀφορώντων εἰς τὰ κριτικὰ προβλήματα τοῦ κειμένου. Τὸ ὄλον ἔργον ἔχει συντελεσθῆ μετὰ λίαν ἐπαινετῆς σαφηνείας, ἀκριβείας καὶ πληρότητος, εἶναι δὲ βέβαιον ὅτι θὰ παράσχη πολύτιμον βοήθειαν εἰς τοὺς μελετητὰς τοῦ ἐκ Προῦσης τῆς Βιθυνίας συγγραφέως.

Γ.Α.Χριστοδούλου